

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

ע"א 17-03-49994 עיתונות זהב בע"מ ואח' נ' שקד

בפני כבוד השופט כרמי מוסק

המעוררים

1. עיתונות זהב בע"מ

2. יואב יצחק

באמצעות ב"כ עו"ד יורם מושקט

נגד

המשיב

אריה שקד

באמצעות באי כוחו עו"ד יגאל חברוני ועו"ד יפעת דוד

פסק דין

1

2

3. לפניי ערעור על פסק דינו של בית משפט השלום בירושלים (כב' השופטת מרים ליפשיץ-
4. פריבס) בת"א 13-03-23838, מיום 6.2.17, לפיו חייבה את המערערים, ביחד ולחוד, לשלם למשיב פיצוי
5. בסך 30,000 ₪ וכן הוצאות משפט ושכ"ט עורך דין בסך של 15,000 ₪, זאת לאחר שנקבע בפסק הדין
6. כי כותרת של כתבה שפרסמו המערערים במסגרת אתר אינטרנט אותו הם מנהלים מהווה לשון הרע
7. כנגד המשיב.

8

9. מפסק הדין עולה, כי המערער 2 הוא עורך אתר אינטרנט www.news1.co.il (להלן: "האתר").
10. האתר מופעל על ידי המערער 1. ביום 9.3.13 פרסמה כתבה באתר (מוצג מש/3 בתיק
11. המוצגים) שכותרתה: "העברין אריה שקד מנסה לשוב לזירה". בגוף הכתבה נאמר בין היתר:
12. "עברין שביצע שורה של עבירות פליליות ומעשיו נחקרו על ידי המשטרה" וכי הוא סולק מרשות
13. השידור.

14

15. בית משפט קמא קבע כי יש לבחון אם פרסום מהווה לשון הרע במספר שלבים, כאשר תחילה
16. יש לברר אם הביטוי בו נקט הנתבע הוא בבחינת לשון הרע, כלומר משפיל או מבזה או פוגע כאמור
17. במבוא לסעיף 1 לחוק לשון הרע, התשכ"ה-1965 (להלן: "החוק"), זאת בהתאם לאמות המידה
18. המקובלות על האדם הסביר. כמו כן יש לבחון אם מדובר בפרסום. בית משפט קמא חזר על ההלכות
19. כי מטרת החוק להבטיח שמירה על כבוד האדם, זכותו לשם טוב בפרסומים לגביו ובה בעת שמירה
20. על עקרון חוקתי של חופש הביטוי והעיתונות וזכות הציבור לדעת. בית המשפט הדגיש כי הזכות לשם
21. טוב זכות רחבה שנועדה להגן על ההערכה העצמית וכבודו של אדם, ומנגד חופש הביטוי חיוני לתקינות
22. ההליך הדמוקרטי, הבנוי על הבעת הרצון והדעה החופשית של כל אדם. עוד עמד בית המשפט על כך,
23. שהאיוון בין הזכויות הנ"ל קיבל ביטוי באופן בו עוצב החוק כאשר בתחילה בולט כובד המשקל של
24. כבוד האדם ושמו הטוב ובשלב הסייגים וההגנות שנקבעו בחוק קיימת העדפה לחופש הביטוי על פני

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

ע"א 17-03-49994 עיתונות זהב בע"מ ואח' נ' שקד

- 1 שמו ושמירה על שמו הטוב של האדם. לפיכך, על בית המשפט לבצע את מלאכת האיזונים בין הזכויות
2 האמורות כאשר לעתים בית המשפט מדגיש את הזכות לשם טוב ולעתים בית המשפט מדגיש את
3 חופש הביטוי לעיתונות אחראית ומעדיף זאת על פני הפגיעה בשמו הטוב של אדם. לא אחת קבעו בתי
4 המשפט כי נקודת האיזון בין ערכים נוגדים אלה נקבעת על פי משקלם היחסי של אותם ערכים. יש
5 ליישם הערכה מושגית זו על נסיבותיו המיוחדות של כל מקרה ומקרה ועל כן הערכה שונה של המשקל
6 היחסי מביאה לעתים לנקודת חיתוך שונה ולקביעת נורמה שונה הנובעת מכך (ראה: רע"א 1520/03
7 **בן גביר נ' דנקנר**; מיום 12.11.06). עוד יש להביא בחשבון את הזכויות השונות ומידת העניין הציבורי
8 וההשפעה האפשרית על החיים הציבוריים. לא אחת נקבעו כללים להגנה כאשר מדובר בפרסום הנוגע
9 באישיות ציבורית, כגון: שרי ממשלה, מנכ"לים וכדומה. מדובר בקטגוריה רחבה ויש להביא בחשבון
10 שמדובר באנשים שחשופים לאור הזרקורים (ראה: ע"א 751/10 **פלוני נ' אילנה דיין**; מיום 8.2.12).
11 בית המשפט הדגיש, כי בחינת הביטויים שבגינם מוגשת תביעה נעשים בהתאם למבחן של האדם
12 הסביר. מדובר במבחן אובייקטיבי בהתאם לנסיבות החיצוניות וללשון המשתמעת מהפרסום. מדובר
13 בכללים ידועים וברורים, ובית משפט קמא השתית את פסק דינו על יסוד כללים אלה.
14
- 15 4. בהמשך פסק הדין התייחס בית משפט קמא לכך שבכותרת הכתבה נאמר כי "**העברין אריה**
16 **שקד מנסה לשוב לזירה**" וכן לאמירות שהובאו בגוף הכתבה, כי "**העברין אריה שקד שביצע שורה**
17 **של עבירות פליליות ומעשיו נחקרו על ידי המשטרה מנסה לשוב לזירה. שקד נחשד בשורה של**
18 **מעשים בלתי חוקיים. ניסה להטות מכרזים במסגרתם התמודד על תפקיד מנהל הרדיו ועל תפקיד**
19 **מנהל רשות השידור. עוד קודם לכן העלו ממצאי מבקר המדינה חשד לקשרי שוחד בינו לבין חברת**
20 **פיל"ת. בעקבות מעשים נוספים שביצע נפתחה נגדו חקירה משטרתית. שקד סולק מתפקידו ניהול**
21 **ברשות השידור לאחר שביצע עבירות חמורות...**".
22
- 23 5. בית המשפט קבע כי על פי מבחני האדם הסביר, הכינוי "עברין" שביצע שורה של עבירות
24 פליליות "בכותרת, יש בו כדי לשים את המשיב ללעג, להשפילו ולבזותו בעיני הבריות. בית המשפט
25 סבר כי הכותרת מייחסת למשיב התנהגות שלא נותר לו לקורא לבחון אם היא בעלת אופי שלילי,
26 מאחר שהמשיב אופיין וסווג כעברין. וככלל, תווית של עברין יש בה כדי לפגוע בשמו הטוב של אדם,
27 במשרתו ובעיסוקו, ובפרט כאשר מדובר במי שנושא תפקיד ציבורי כגון תפקידו של המשיב. בית
28 המשפט קבע עוד, כי אין חולק שמדובר בפרסום שנעשה באינטרנט וכי הפרסום נעשה בעיתוי שנועד
29 לפגוע במועמדות המשיב לאגודת העיתונאים. המערער 2 עצמו העיד, כי רצה שהציבור העיתונאי
30 ההולך לבחירות יידע מי האיש ומה עשה וכיצד התנהג בעניינים שונים. בית המשפט סבר, כי למרות
31 שניתן ומותר לפרסם אמירות לגבי יושרה המצופה ממתמודד, הרי הביטויים הפוגעניים כפי שפורטו
32 לעיל יש בהם משום לשון הרע, שכן אין מדובר בהבעת דעה של מי שפרסם את הכתבה אלא בקביעת
33 עובדה משל המשיב הנו עברין.
34

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

ע"א 17-03-49994 עיתונות זהב בע"מ ואח' נ' שקד

- 1 6. בהמשך סקר בית משפט קמא טענות הגנה שונות אותן העלו המערערים. הדברים יובאו
- 2 בתמצית להלן.
- 3
- 4 7. באשר להגות בפרסום, התייחס בית המשפט לפרסום מדו"ח מבקר המדינה וקבע כי מדובר
- 5 בהגות מוחלטות שבסעיף 13 לחוק, דהיינו במידה שהפרסום נכלל בגדר אותן הגות לא ניתן לתבוע
- 6 בגינו מכוח החוק. בית המשפט קבע כי לא הוכח לפניו שהפרסום חוסה תחת ההגנה שבחוק, שכן לא
- 7 הוכח שמדובר בפרסום בדו"ח מבקר המדינה. בית המשפט פרט את האמירות שהיו בדו"ח מבקר
- 8 המדינה וקבע כי אינן כוללות אמירות או עובדות מהן ניתן היה להסיק שהמשיב הוא בגדר עברין.
- 9
- 10 8. באשר להגנת אמת בפרסום (סעיף 14 לחוק), קבע בית המשפט כי היה על המערערים להוכיח
- 11 שני יסודות מצטברים: הפרסום המהווה לשון הרע היה אמת; וקיים עניין ציבורי בפרסום. בית
- 12 המשפט קבע כי האמת אליה כיוון החוק היא האמת המשפטית ואין מדובר באמת אבסולוטית או
- 13 באמת מתחומים אחרים, אלא באמת עובדתית כפי שהייתה בעת הפרסום. על כן אין להתחשב
- 14 בעניינים עובדיים שנוצרו לאחר הפרסום. באשר לתנאי השני כי הפרסום יעסוק בעניין ציבורי, סבר
- 15 בית המשפט שמדובר במושג רחב המתייחס גם לחשיבות של הדיון הציבורי, בנושא חברתי או פוליטי,
- 16 כמו גם אם הפרסום מתייחס לדמות ציבורית. יש לבחון אם מדובר באדם שיש לו השפעה ציבורית
- 17 ואנשים המהווים דמות ציבורית יהיו חשופים יותר לביקורת או פרסומים בעניינם. כמו כן, יש להביא
- 18 בחשבון את העובדה כי לאנשי ציבור גישה רחבה יותר לתקשורת והם מסוגלים להגן על עניינם ביתר
- 19 קלות. באשר לפרסום נשוא התביעה קבע בית המשפט כי במועד הפרסום המשיב התמודד על תפקיד
- 20 בכיר באגודת העיתונאים בירושלים שתפקידה להנהיג עיתונאים ולשמור על זכויותיהם, להיאבק
- 21 למענם ובקרבם ולשמור על כללי האתיקה. לעיתונות יש השפעה על חיי הפרט ועל דעת הציבור. לפיכך,
- 22 ההשלכות מהכתבה צפויה שתהיינה לא רק על ציבור העיתונאים כי אם על כלל הציבור. המשיב שהציג
- 23 את מועמדותו הפך להיות דמות ציבורית גם אם לא ייבחר בסופו של יום. המשיב עצמו העיד כי הוא
- 24 אחד מאנשי המפתח במגזר הציבורי. לפיכך סבר בית המשפט כי קיים עניין ציבורי בחשיפת מידע בפני
- 25 הציבור על המועמדים לאגודת העיתונאים לאור מעמדה של האגודה בציבור ולצורך גיבוש עמדה
- 26 בקרב הבוחרים לאגודה. בית המשפט סבר כי הכתבה, כפי שפורסמה, יכולה להשליך על התאמתו של
- 27 המשיב לתפקיד ועל כן סבר כי התקיים יסוד העניין הציבורי שבפרסום. בית המשפט הדגיש כי בעת
- 28 פרסום הכתבה טרם התקבלה החלטה בפרקליטות על אי העמדה לדין של המשיב. החלטה זו התקבלה
- 29 זמן רב לאחר הפרסום. באשר לאמת בפרסום, בחן בית המשפט את השאלה בקשר לביטוי "העברין
- 30 אריה שקד", דהיינו האם אכן מדובר בעברין. בית המשפט סבר כי הוכח לפניו שהתנהלה חקירה
- 31 פלילית כנגד המשיב ובסופה ניתנה הודעה לעיתונות על ידי דובר המשטרה, ביום 17.11.11, לפיה
- 32 ממצאי החקירה העלו שהמשיב פנה למנכ"ל פיל"ת בראשית שנת 2010 וביקש לקבל לידיו את דו"ח
- 33 האבחון שנערך למר בן מנחם, אבחון אותו לא היה מוסמך לקבל. לאחר שהמשיב קיבל את הדו"ח
- 34 הוא מסר אותו לעיתונאים שונים לצורך פרסומו. כמו כן נאמר, כי היחידה החוקרת מצאה שקיימת
- 35 תשתית ראייתית כנגד המשיב לביצוע עבירות פליליות של פגיעה בפרטיות, לפי חוק הגנת הפרטיות

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

ע"א 17-03-49994 עיתונות זהב בע"מ ואח' נ' שקד

ועבירה של הוצאת מסמך ממשמורת לפי חוק העונשין. בית המשפט ציין, כי המשיב בעדותו אינו מתכחש לממצאים באשר להמצאת דו"ח האבחון והודה כי קיבל את הדו"ח ממנכ"ל פיל"ת, מר ששון, זאת בשל יחסי חברות בין השניים. המשיב אמר בהודעתו במשטרה כי ניסה לקבל את הדו"ח מידי גורמים נוספים אך נדחה מאחר שהם סברו שהדו"ח חסוי. בית המשפט סבר כי בכך יש כדי לבסס את תוצאות החקירה כמובא בהודעת המשטרה, על קיומה של תשתית ראייתית לחשד לביצוע עבירות על ידי המשיב בגין פגיעה בפרטיות והוצאת מסמך ממשמורת שלא כדין. אל מול זאת, ביום 23.6.14 התקבלה החלטה בפרקליטות המדינה שלא להגיש כתב אישום כנגד המשיב. במכתב הפרקליטות נאמר כי התקיים שימוע בו הוצגו על ידי בא כוח המשיב דאז מכלול נסיבות העניין ובין אלה נסיבותיו האישיות, המשפחתיות והרפואיות, ובסיכום הגיעו גורמי הפרקליטות למסקנה שהאינטרס הציבורי להעמיד את המשיב לדין נופל מהשפעתן של אותן נסיבות שראוי להתחשב בהן ולהימנע מהעמדתו לדין. כמו כן נאמר באותו מכתב, כי גורמי הפרקליטות נתנו את דעתם לעובדה שהמשיב אינו עובד רשות השידור, סיים את עבודתו בה, בין היתר על רקע אותה פרשה. בית המשפט סבר כי לאור עובדות אלה יש לברר ולהכריע בשאלת ההגנה של אמת בפרסום על היות המשיב עבריין, דהיינו האם ההגנה תחול רק היכן שהביטוי "עבריין" ביחס למי שהועמד לדין והורשע בפלילים, או שמא גם על מי שחשוד בביצוע עבירות.

9. לעניין זה הפנו המערערים לבג"ץ 428/86 ברזילי נ' ממשלת ישראל, מיום 6.8.86, שם עלתה השאלה של מתן חנינה על ידי נשיא המדינה גם למי שלא הועמד לדין ולא הורשע ואין תלוי ועומד כנגדו פסק דין חלוט של הרשעה פלילית, אלא הוכח שעבר עבירה. באותו עניין נקבע כי ניתן ליתן חנינה גם למי שטרם הורשע והמונח "עבירה" או "עבריינים" שבחוק יסוד: נשיא המדינה יכול להתייחס גם אל מי שמואשם או חשוד שביצע עבירה, ולא דווקא למי שהורשע בבית המשפט. בית המשפט סבר כי לאור האמור בפרשת ברזילי, בחינת הביטוי "עבריין" צריכה להיעשות לפי העניין והקשר הדברים, כאשר לעתים לגבי עניין מסוים או דבר חקיקה אין הכרח שאדם יורשע בדין על מנת שייחשב עבריין, אלא יש לברר את תכליתו של החוק הרלבנטי. בעניין חוק לשון הרע סבר בית המשפט כי בחינת הכינוי "עבריין" צריך שתיעשה בהתאם לאמת משפטית (ראה: פרשת אילנה דיין). לפיכך, מקום בו הכותרת מציגה מצג של עבריין ללא אמירה מסייגת כי המשיב לא הועמד לדין, ולו גם נכון למועד פרסום הכתבה, וכן נאמר בכותרת כי המשיב ביצע שורה של עבירות, הרי הקורא למד מהכותרת שמדובר בעבריין מחמת הרשעתו בגין אותן עבירות. לעומת זאת, בהודעת המשטרה נאמר על תשתית ראייתית לחשד בפלילים, פגיעה בפרטיות בקבלת הדו"ח של פיל"ת ופרסומו. בית המשפט קבע כי רק עיון בגוף הכתבה מלמד שמדובר בחשד שנחקר והומלץ על ידי המשטרה להעמיד את המשיב לדין, כאשר למשיב עומדת באותה עת חזקת החפות. כל עוד הליך תלוי ועומד כנגד המשיב, הרי האמת המשפטית היא כי הוא אינו עבריין, כי אם נאשם, ועובר להגשת כתב אישום הוא בגדר חשוד. יש לבחון את המילה "עבריין" באמות המידה הנוגעות לחוק איסור לשון הרע ולא במסגרת אחרת. בית המשפט קבע כי האדם הסביר שמעיין בכותרת הכתבה יסבור כי המשיב הורשע בפלילים, דבר שאינו אמת, וכי הפרשנות של אותו ביטוי בכותרת צריך שיאזן בין האינטרס של שמירה על שמו

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

ע"א 17-03-49994 עיתונות זהב בע"מ ואח' נ' שקד

- 1 הטוב של אדם לבין חופש הביטוי הנהנה מהגנה של "אמת דיברתי". האדם הסביר אינו עומד על
2 הדקויות שבין יציר הפסיקה או אבחנות בנוגע לחוקים שונים, ומכאן סבר בית המשפט כי מכותרת
3 הכתבה ילמד האדם הסביר שהמשיב הורשע בדין. אין מדובר בפרסום שהוא אמת, אף לא בעת
4 הפרסום, המשיב לא הועמד לדין בגין החשדות נשוא הכתבה או בחשד לביצוע עבירות אחרות. לפיכך
5 דחה בית המשפט את טענת המערערים בנוגע להגנת "אמת בפרסום".
6
7 10. בעניין הגנת תום הלב על פי סעיף 15 לחוק, זו תקום בהתקיים שני תנאים מצטברים: כי
8 הפרסום נעשה בתום לב; וכי הוא נעשה בהתקיים אחת הנסיבות שנמנו באותה הוראה בחוק, כאשר
9 נסיבות אלה נותנות ביטוי לאינטרס כלשהו המצדיק מתן הגנה של פרסום הפוגע באדם ואינו תלוי
10 באמיתותו. בחינת הפרסום תיעשה על פי יסודות אובייקטיביים וסובייקטיביים ועל פי ההקשר
11 הספציפי של אותו פרסום. כאשר לטענה כי התקיים התנאי של חובת פרסום בהתאם לסעיף 15(2)
12 לחוק, קבע בית המשפט כי יש לברר במסגרת זו את היחסים בין המפרסם לבין הנפגע, תוכן הפרסום
13 על רקע נורמה כללית בין אם היא מעוגנת בחוק ובין כנורמה חברתית מוסרית העשויה להשתנות
14 מחברה לחברה ומזמן לזמן (ראה: פרשת אילנה דיין). בין היתר, ניתן לבחון אם מדובר בפרסום שנועד
15 ועשוי להביא לטיפול משפטי, מוסרי או אתי על ידי הרשויות המוסמכות או שנועד לצורך גיבוש עמדות
16 בציבור. בענייננו קיים עניין ציבורי משמעותי בתוכן הפרסום, זאת בהתחשב במעמדו המקצועי של
17 המשיב, ועל כן קמה חובה עיתונאית להביא את הפרסום לציבור. לחובה זו נלווית חובת תום הלב
18 כאמור בסעיפים 16 ו-17 לחוק. על בית המשפט לבדוק את שאלת המניע לפרסום, האם מדובר
19 במפרסם שסבור כי קיימת חשיבות ונחיצות ציבורית, או שמא הפרסום נעשה מתוך רצון להשמיץ את
20 המשיב. אם מדובר בפרסום שכל מטרתו היא להשיג סקופ או פרסום שנובע משיקולי רייטינג, אלה
21 עשויים ללמד על חוסר תום הלב של המפרסם. בית המשפט עמד על מחלוקת ששררה בין השופטים
22 בנושאים אלה בפרשת אילנה דיין. עוד קבע בית המשפט כי במסגרת זו יש לבחון את התנהלות
23 המפרסם, האם הייתה סבירה והוגנת, האמצעים בהם נקט כדי להיווכח באמיתות הפרסום, תוכן
24 הפרסום ולוודא כי הפרסום לא יחרוג מתחום הסביר. על המפרסם לדאוג בתיאור העובדות ולשקפן
25 באופן הוגן ומאוזן. על המפרסם לקבל את תגובת הנפגע. עוד יש לבחון את תיקון ועדכון הפרסום
26 במידה שפרט מסוים התגלה כבלתי מדויק או שמא עובדה מסוימת התעדכנה או שונתה בהתאם
27 להתפתחויות שאירעו לאחר הפרסום. באלה יש כדי להעיד על תום לבו של המפרסם. סירוב לתקן
28 ולעדכן יכול לשלול את הגנת תום הלב. התנאי לבחינת חובה זו הוא דרישת הנפגע מהמפרסם לתקן
29 את הפרסום כאשר אירע שינוי כאמור. למשל, כאשר הוחלט שלא להעמיד לדין את המשיב. בית
30 המשפט הצביע על העובדה שהמערערים לא דאגו לפרסום עדכון בנוגע לפרסום נשוא התביעה, אך יחד
31 עם זאת לא הייתה פנייה בנדון מצד המשיב. בית המשפט שוכנע כי העניין הציבורי המשמעותי בנוגע
32 למשיב הוא שהביא לפרסום הכתבה.
33
34 11. כאשר להגנת הבעת דעה, הבהיר בית המשפט כי על מנת שזו תחול יש צורך להוכיח שהתקיים
35 יסוד תום הלב וכי הפרסום הוא הבעת דעה. במידה שמדובר באמירות בעלות יסוד סובייקטיבי,

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

ע"א 17-03-49994 עיתונות זהב בע"מ ואח' נ' שקד

- 1 המתארות עמדה אישית של המפרסם בנוגע למצב דברים מסוים או ביטויים שלא ניתן לסווגם כאמת
2 או כשקר, הפרסום ייחנה מהגנה זו, דהיינו אם ברור שמדובר אך ורק בהבעת דעה. על המפרסם מוטל
3 הנטל להוכיח שקיימת אבחנה ברורה בין היסוד העובדתי לבין הבעת הדעה, כך שהקורא הסביר יוכל
4 להבין זאת. במידה שלא קיימת הפרדה שכזו, לא תקום ההגנה למפרסם. בית המשפט הבהיר כי
5 מדובר בעניין ציבורי ופרסום הכתבה בה לממש את עקרון חופש הביטוי והגשמת החובה העיתונאית.
6 בהקשר זה הצביע בית המשפט על העובדה כי בין היתר מטרתו של פרסום עיתונאי הוא לחשוף
7 ולהקיע תופעות שחיתות, התנהלות בלתי תקינה, מינויים פסולים וכיוצא באלה, כי אז גובר משקלה
8 של חירות הביטוי. בית המשפט סבר כי הנאמר בכתבה: **"שקד, שאיבד את הבושה ומתנהל בעזות**
9 **מצב מבקש לשוב לעמדות כוח בקרב הקהילה העיתונאית – הירושלמית, וזאת על אף שלתפקיד כזה**
10 **דרוש אדם נקי כפיים וישר דרך"**, וכן **"שקד אינו פועל עוד כעיתונאי ואינו ראוי לתפקיד זה"**. אלה
11 מהווים הבעת דעה של המערערים ואין באלה ערוביה בין עובדות לבין הבעת דעה.
12
13 12. באשר לביטוי בגוף הכתבה שם נאמר **"העברין אריה שקד שביצע שורה של עבירות פליליות**
14 **ומעשיו נחקרו..."** הרי ביטוי זה הובא יחד עם התיאור העובדתי בדבר חשד לביצוע עבירות עליהן
15 נחקר המשיב במשטרה. בכתבה עניינים אלה מוצגים כעובדות ולא כהצגת דעה. יחד עם זאת קבע בית
16 המשפט כי הוכח רכיב תום הלב בפרסום בגוף הכתבה במובדל מכותרתה של הכתבה. המערער העיד
17 כי הוא עיתונאי חוקר, לא פעל ממניעים זדוניים או מתוך יריבות אישית עם המשיב. טענות אלה הועלו
18 על ידי המשיב, אך לא הוכחו על ידו. המערער טען כי פרסום הכתבה נעשה כי לחשוף בפני הציבור את
19 המידע הבעייתי בעניינו של המשיב, וכי לציבור עניין בכך. בית המשפט שוכנע מעדות המערער שהאמין
20 בלב שלם שלא ראוי שהמשיב יציג מועמדותו לאגודת העיתונאים בשל מעשיו והתנהלותו. המערער
21 העיד כי הכינוי **"עברין"** נעשה לאור עמדות המשטרה והפרקליטות, וכי המשיב עצמו הודה בראיון
22 לתקשורת כי עשה שימוש בדו"ח האבחון, ועל כן הסיק כי המשיב ביצע את העבירות המיוחסות לו,
23 למרות שהמשיב התכחש לכך. בכך סבר בית המשפט כי יש לקבל את עדות המערער שהאמין בתום
24 לב בדברים שפרסם ועל כן מתקיימת לגבי האמור בכתבה אותה הגנה של הבעת דעה.
25
26 13. בית המשפט סבר כי אמנם ראוי היה שהמערער יקבל את תגובת המשיב עובר לפרסום, אולם
27 אין בכך כדי לאיין את הקביעה בנוגע לתום הלב שבפרסום, בפרט לאור הודעת המשטרה. יתר על כן,
28 בית המשפט נתן משקל לעובדה כי גם לאחר הפרסום לא ביקש המשיב להביא תגובתו אלא דרש את
29 התנצלות המערערים והתרה על כוונתו לנקוט בהליך משפטי. בית המשפט הדגיש את העובדה כי
30 המשיב הוא איש תקשורת ובנקל יכול היה להביא תגובתו לכתבה ולו גם בדיעבד. בית המשפט בחן
31 גם בהקשר לתום הלב את השאלה אם הפרסום חרג מתחום הסביר ואם תיאור העובדות הובא באופן
32 הוגן ומאוזן. יש לבחון זאת בהקשר לתוכן הכתבה כולה ולא באופן מנותק. בית המשפט סבר כי
33 בדברים שנאמרו לגבי המשיב אין חריגה מתחום הסביר, שכן בכתבה הובאו החשדות שנחקרו והודעת
34 דובר המשטרה, ומכך היה ניתן ללמוד שאין מדובר במי שהורשע בדיון.
35

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

ע"א 17-03-49994 עיתונות זהב בע"מ ואח' נ' שקד

14. באשר לכותרת הכתבה, קבע בית המשפט כי בנוגע לביטוי "עברייני" לא תחול ההגנה "אמת דיברתי". כאשר בוחנים את תום הלב בשימוש באותו ביטוי יש ליתן משקל לעובדה שהוא נאמר בכותרת הכתבה לה שמור מקום של כבוד בפרסומים עיתונאיים. לרוב הכותרת מודגשת ובלטת מעל גוף הכתבה כפי שהיה בפרסום נשוא הדיון, לצד כותרת הכתבה הייתה תמונה של המשיב ותחתיה נרשם "שקד עברייני". בית המשפט הבהיר כי לטעמו מטרת הכותרת למשוך את עין הקורא והשפעתה גדולה מטבע הדברים. מעמדה של הכותרת נגזר מכך שלעתים הקורא הסביר מסתפק בקריאת הכותרת בלבד ואינו קורא את הכתבה גופה. לפיכך הביטוי הצורני והמילולי המיוחד בעריכת הכותרת נועד להותיר רושם בלב הקורא ועל דעתו בנוגע לנפגע מושא הפרסום. לפיכך, יש לדון באופן נפרד בכותרת (ראה: ע"א 5653/98 פלוס נ' חלוץ, פ"ד נה(5) 865, בעמ' 880). בית המשפט סבר כי הגנת עיתונות אחראית לא חלה על כותרת הכתבה. המילה "עברייני" לא סויגה בכותרת כך שניתן להבין שמדובר בחשוד ולא במי שהורשע, ועל כן סבר בית המשפט שבמקרה זה אין לבכר את חופש העיתונות על פני שמו הטוב של המשיב. עיתונאי זהיר ואחראי היה שוקל את מילותיו בכותרת כאשר באמצעות הכותרת מועבר המסר ותמצית המסר של הכתבה כולה. בית המשפט סבר כי הכותרת חסרת איזון כלשהו בין הזכות לחופש הביטוי לבין הזכות לשם טוב, בפרט לאור העובדה שבפסקנות שבכותרת ונקודת האיזון בהקשר זה נוטה לטובת כבוד האדם ושמו הטוב. בית המשפט הדגיש את העובדה שהמערערים לא מצאו מקום לפרסם עדכון בדבר ההחלטה שלא להעמיד לדין את המשיב, למרות שהמשיב לא דרש זאת (ראה: סעיף 25 לחוק). לפיכך קבע בית המשפט כי הכותרת מהווה לשון הרע, הובאה בחוסר תום לב ולא חלה עליה הגנת החוק בגין חובה עיתונאית בפרסום או הגנות אחרות שבחוק.
15. באשר לפרסומים נוספים שבכתבה, קבע בית המשפט כי אלה חוסים בצילה של החובה העיתונאית לפרסם (ראה סעיפים 65-78 לפסק הדין). לא מצאתי מקום לפרט נושאים אלה שכן מטעונוי הצדדים עולה שלמעשה הם קיבלו את קביעות בית המשפט באלה, לא הוגש על כך ערעור על ידי המשיב למרות שבית המשפט דחה את טענותיו וקבע כאמור שחלה לגביהם ההגנה של החובה העיתונאית לפרסם.
16. בהמשך פסק הדין התייחס בית המשפט לשיעור הפיצוי ובפרט לעובדה שקבע בסופו של דבר כי אך הכותרת היא בגדר לשון הרע. בית המשפט הגיע למסקנה לאור שיקולים שונים שפרט, ובפרט כי לא הייתה אצל המערער כוונה לפגוע אלא הפרסום נעשה מתוך אמונה וחובתו המקצועית להוציא לאור את האמת, אך יחד עם זאת הוא לא נהג בזהירות המתבקשת ממנו כעיתונאי לברור את מילותיו, בפרט בכותרת הכתבה. עוד התייחס בית המשפט לאמור בסעיף 7 לחוק ובסכומים שונים שנקבעו בפסיקה, ועל כן קבע שעל המערערים לפצות את המשיב בסכום כולל של 30,000 ₪ וכן לשאת בהוצאות שכ"ט עורך דין בסכום של 15,000 ₪.

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

ע"א 17-03-49994 עיתונות זהב בע"מ ואח' נ' שקד

עיקרי טיעון מטעם המערערים

- 1
- 2 17. בעיקרי הטיעון טענו המערערים, כי במסגרת פסק הדין שניתן נדחתה מרבית תביעתו של
- 3 המשיב בעילת לשון הרע, והתקבל פריט אחד מתביעתו שעניינו הביטוי "העברייני" אשר נכלל בכותרת
- 4 הכתבה, וזאת על אף הודאתו של המשיב במשטרה כמו גם בכלי התקשורת שביצע את העבירות
- 5 המיוחסות לו, ולמרות שהמערערים הוכיחו שהמשטרה וגם הפרקליטות קבעו שהמשיב ביצע את
- 6 העבירות שיוחסו לו, וכי ההחלטה שלא להגיש נגד המשיב כתב אישום התקבלה רק נוכח נסיבותיו
- 7 האישיות והמשפחתיות. חרף כל זאת דחה בית המשפט קמא את טענות המערערים להגנת "אמת
- 8 דיברתי" ולתוס' לב. הערעור הוגש כנגד חיוב המערערים בגין הביטוי האמור בכותרת הכתבה. בתוך
- 9 כך צוין בעיקרי הטיעון כי בראיון שנתן כב' הנשיא א' ברק לאחר פרישתו מכס השיפוט לפרופ' זאב
- 10 סגל ופרופ' אריאל בנדור שפורסם באתר "הארץ" ביום 27.5.09 ביחס לשאלת התפטרותו של ראש
- 11 הממשלה המנוח, יצחק רבין, משום כתב אישום שהוגש נגדו בגין חשבון דולרים, השיב כי עליו
- 12 להתפטר שכן הדבר מתחייב בשל עקרון השוויון של כולם בפני החוק. הוא הוסיף כי: "...ראש ממשלה
- 13 שמחזיק ביודעין 20 אלף דולר בחשבון בחו"ל, שהוא עשה בהם שימוש, בניגוד לחוק אז, הוא עברייני.
- 14 צריך להעמיד אותו לדין. הוא לא יכול להיות ראש ממשלה. זו לא עבירה של מה בכך". המערערים
- 15 התייחסו גם לעובדה כי מייד לאחר מתן פסק הדין בבית משפט קמא, החל ממרץ 2017, התפרסמו
- 16 תשדירי רדיו בגל"צ ובגלגל"צ מטעם משטרת ישראל והרשות הלאומית לבטיחות בדרכים במסגרת
- 17 מיום "שומרי הדרך" בו אזרחים מצלמים עבירות תנועה ואלה מועברים למשטרת ישראל לצורך מתן
- 18 קנס. בתשדירים אלה המפורסמים לכולי עלמא במימון ממשלתי נעשה השימוש במילה "עברייני"
- 19 ביחס לאדם שביצע את העבירה, ולא למי שהורשע בדין, וכך נאמר בו: "אתה נוהג במכונית. לפניך
- 20 מזחל רכב אחר. נכון, משמאל יש קו הפרדה רצוף אבל אתה מחליט לצאת לעקיפה. חושב לעצמך
- 21 לא נורא, הרי הדרך ממול פנויה. אם חצית קו הפרדה רצוף אתה עברייני...". בנוסף התייחסו
- 22 המערערים לתשדירים נוספים זהים, בהם המסר המרכזי הנו שנהג אשר ביצע עבירה מסוימת הנו
- 23 עברייני, והרי האדם הסביר אשר יראה מי שעבר עבירה כאמור, יכנה אותו "עברייני" באותו מועד ממש
- 24 ולא ימתין להכרעת הדין, אם וככל שיוגש כתב אישום. עולה השאלה האם אותו אדם שאמר את
- 25 האמירה הנ"ל צפוי לתביעה בעילת לשון הרע מאחר שלאור פרשנות בית משפט קמא, רק אדם
- 26 שהורשע בדין יכול להיקרא "עברייני". לדעת המערער ברי כי לא לכך כיוון המחוקק. המערער טען כי
- 27 שגה בית משפט קמא בקבלו חלק קטן מהתביעה באשר לפרסום לשון הרע המתייחס לביטוי "עברייני"
- 28 בכותרת תוך שדחה את הגנת "אמת דיברתי" והגנת תוס' הלב.
- 29
- 30 18. לעניין הגנה "אמת דיברתי" טען המערער כי על פי פרשנות בית המשפט, הביטוי "עברייני"
- 31 נתפס אצל האדם הסביר רק לגבי מי שהורשע בפלילים, היינו עברייני מורשע בבית המשפט. המערער
- 32 סבור כי הביטוי "עברייני" חל על כל אדם שביצע עבירה, גם אם לא הורשע בדין, ובמיוחד לאחר
- 33 שבעניינו הודה המשיב בביצוע העבירות שיוחסו לו. עוד הוסיף המערער כי כאשר שגה בית משפט
- 34 קמא כאשר קבע שהביטוי "עברייני" בכותרת יוצר את הרושם שמדובר בעברייני מורשע. לדעת המערער
- 35 אין מחלוקת כי בפרסום היה עניין ציבורי אולם בית המשפט הנכבד קבע כי לא התקיים רכיב האמת

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

ע"א 17-03-49994 עיתונות זהב בע"מ ואח' נ' שקד

1 ביחס לביטוי "עברייני" שבכותרת הכתבה. בכך לדעת המערער שגה בית המשפט לגבי פרשנות הפרסום,
2 בפרשנות הביטוי הפוגע לכאורה וביישום הדין, לאחר שקבע בית המשפט כי הביטוי עברייני שבכותרת
3 אינו חוסה תחת הגנת אמת דיברתי וזאת לאחר שבחן את השאלה האם ההגנה של אמת דיברתי חלה
4 רק מקום שהביטוי "עברייני" נעשה ביחס למי שהועמד לדין והורשע בפלילים או שמא גם על אדם
5 החשוד בביצוע עבירות. המערער טוען כי בית המשפט שגה בקביעה זו משום שהוכחה בעיניו של
6 המשיב שאכן ביצע את העבירה, לאחר שהאחרון עצמו הודה בחקירותיו במשטרה שביצע עבירה
7 פלילית בכך שקיבל לידיו שלא כדין את דוח האבחון הסודי שנערך ליוני בן מנחם והפיץ אותו בעיתונים
8 במטרה לטרפד את מינויו של בן מנחם מולו התמודד המשיב לתפקיד מנכ"ל רשות השידור, זאת
9 למרות שידע שהדוח סודי ואסור לפרסום. בנוסף, המשיב לא התכחש לביצוע העבירה ואף התראיין
10 בכלי התקשורת השונים שם הודה כי קיבל לידיו את הדו"ח שלא כדין כשזה מכיל פרטים הנוגעים
11 לצנעת הפרט ופעל להפיצו. לפיכך, בפועל המשיב אישר כי אכן עבר עבירה פלילית. בהקשר זה ציין
12 המערער כי הסתמך בכתבתו על הודעת את הודעת המשטרה בה נקבע במפורש כי המשיב ביצע
13 לכאורה את העבירות שיוחסו לו ועל כן הומלץ להעמידו לדין בעבירות של סיוע לפגיעה בפרטיות
14 והוצאת מסמך ממשמורת. כאמור, לאחר מכן ניתנה החלטת הפרקליטות לפיה היה מקום להעמיד
15 את המשיב לדין, אולם לאחר התחשבות בנסיבות אישיות, משפחתיות ורפואיות של המשיב, נמנעת
16 היא מלעשות כן. לפיכך טוען המערער, היה ראוי הוא לכנות את המשיב "עברייני" ואין בעצם העובדה
17 הבלתי מוכחשת שהמשיב לא הורשע בדין בבית המשפט כדי לאיין את זכות המערערים לכנותו כך.
18
19 המערערים הציגו פסיקה, לפיה פרסום ייחשב לשון הרע כמשמעות המונח בסעיף 1 לחוק
20 איסור לשון הרע, רק אם ייתפש ככזה על ידי האדם הסביר (ראו: א. שנהר, דיני לשון הרע, בעמ' 122;
21 ע"א 334/89 מיכאלי נ' אלמוג, פ"ד מו(5) 555, 562; ע"א 809/89 משעור נ' חביבי, פ"ד מז(1) 1, 7). אף
22 שאלת פרשנות ה"פרסום" נבחנת על פי מבחן אובייקטיבי הקובע מהי לדעת השופט היושב בדין
23 המשמעות שקורא סביר היה מייחס למלים. המערער טוען כי בית משפט קמא שגה בפירוש המילה
24 "עברייני" כך שקבע כי מדובר רק במי שהורשע בבית המשפט, ולא למי שביצע עבירה, אף שהודה
25 בביצועה ולא הועמד לדין ולא הוגש נגדו כתב אישום. בתוך כך הפנה לבג"ץ 428/86 יצחק ברזילי, ע"ד
26 נ' ממשלת ישראל, פ"ד מ(3) 505 (1986), שדן בשאלה מיהו עברייני. בית המשפט העליון קבע כי
27 הסמכות של נשיא המדינה לחון עבריינים חלה גם על מי שלא הורשע מעולם בביצוע עבירה, אך נמצא
28 שעבר אותה. בית המשפט דן במונח "עברייני", אף שהכינוי אינו מוגדר בחוק יסוד: נשיא המדינה ואף
29 לא בחוק העונשין, ובהתאם לפרשנות דעת רוב של בית המשפט העליון, לפי פשוטו של מקרה, הרי
30 עברייני הוא מי שביצע מעשה המוגדר כעבירה וכי המחוקק עשה שימוש בהקשרים שונים במונח
31 "עברייני" אשר גם מהם עולה שאין מדובר באדם שכבר הורשע בדין. בנוסף לאלה מפנה המערער
32 לעובדה שאף במילון "אבן שושן" הגדרתו של "עברייני" נוגעת למי שעבר על החוק וביצע עבירה ולא
33 כאדם שהורשע. מעבר לכל האמור, הביאו המערערים ראיות כי בשיח היומיומי המתנהל ואצל האדם
34 הסביר, הכינוי "עברייני" לאו דווקא נוגע לאדם שהורשע בבית המשפט, אלא לכל מי שעבר עבירה, וכך
35 הביטוי לפיו "יש להעמיד את העבריינים לדין" אף הוא מבטא את ההכשר לעשות שימוש בכינוי והביא

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

ע"א 17-03-49994 עיתונות זהב בע"מ ואח' נ' שקד

- 1 כדוגמא את התבטאות שרת התרבות והספורט באירוע אליס שהתרחש בגמר גביע המדינה במאי 2015
- 2 בו נדקר אוהד בפניו, אשר קראה למשטרה לנקוט בכל האמצעים הנדרשים בכדי להעמיד את
- 3 העבריינים המתפרעים לדין, וכן את מאמרו של כב' השופט (בדימו') פרופ' יצחק זמיר עליונות החוק,
- 4 שבו נכתב כי אי ציות לחוק מצד פרטים, קבוצות או שלטונות היא פעולה בניגוד לחוק ונחשבת לעבירה
- 5 פלילית, ויש להעמיד לדין את העבריינים האידאולוגיים שדינם כדין עבריינים פליליים הצפויים
- 6 לעמוד לדין ולשאת את עונשם (פורסם בעיתון הארץ, 11.9.88).
- 7
- 8 20. המערער מתייחס גם להנחיית היועץ המשפטי לממשלה בדבר עד מדינה, שם נכתב כי עברייני
- 9 הנו אדם שביצע את העבירה ולא מי שהורשע בדין, וכי עברייני צריך לבוא על עונשו. הפיכת עברייני לעד
- 10 מדינה היא פעולה שהתביעה תתקשה לעשותה בלא שימוש בעד המדינה כאשר לעד המדינה ניתן גמול
- 11 ובין היתר טובת הנאה שלא להעמידו לדין בגין העבירות שביצע, ובהתאם לפסק דינו של בית משפט
- 12 קמא לא ניתן לומר על עד המדינה "עברייני" מאחר שהלה לא הועמד לדין ולא הורשע, וברי כי פרשנות
- 13 זו של בית המשפט הנה אבסורדית עד כדי פגיעה אנושה בחופש הביטוי. כך באשר לסעיף 3 בפקודת
- 14 המשטרה [נוסח חדש], תשל"א-1971 המגדיר את תפקידי המשטרה, בין היתר תפיסת עבריינים
- 15 והבאתם לדין, שם נקבע: "משטרת ישראל תעסוק במניעת עבירות ובגילויין, בתפיסת עבריינים
- 16 ובתביעתם לדין..." , ומכאן ניתן ללמוד שהביטוי "עברייני" מתייחס לאדם שביצע את העבירה ולא למי
- 17 שהורשע בדין.
- 18
- 19 21. בהמשך טוען המערער כי בהתנגשות בין חופש הביטוי ובין הזכות לשם טוב יש לבכר את חופש
- 20 הביטוי, כפי שנקבע בע"א 214/89 אריה אבנרי נ' אברהם שפירא, פ"ד מג(3) 840 (1989), כאשר
- 21 לטענתו הפרסום בעל חשיבות ציבורית, ובית משפט קמא אף עמד על כך שבפרסום עניין ציבורי בעיקר
- 22 לאור העובדה שמדובר באיש ציבור, והוסיף כי לשם כך נועד תפקיד התקשורת בישראל, היינו לחשוף
- 23 עוולות ושחיתויות. לטענתו, מדובר במקרה קלאסי שבו נתפס בית משפט קמא בטעות לפירוש דקדקני
- 24 ומיותר של רכיב זה כאשר אין כלל מחלוקת שהמשיב ביצע את העבירות.
- 25
- 26 22. לעניין דחיית ההגנה של תום הלב, טוען המערער כי שגה בית משפט קמא משהבדיל בין
- 27 המילה "עברייני שבכותרת לבין זו שבגוף הכתבה וקבע כי לביטוי בגוף הכתבה עומדת למערערים הגנת
- 28 תום הלב, משום שהמערער האמין באמיתות הפרסום ולא חרג מתחום הסביר (סעיף 58 לפסה"ד), אך
- 29 ביחס לכותרת קבע שיש לבחון אותה בנפרד לאור המשקל הרב שיש לה. בית המשפט התייחס לפסק
- 30 דין פלוס, בו נקבע כי לכותרת הכתבה לא היה עיגון בגוף הכתבה, בעוד בענייניו הכותרת משקפת את
- 31 גוף הכתבה, כך שהביטוי "עברייני" הכלול בכתבה מאוזכר גם בגוף הכתבה ולכן ניתנה לביטוי שם
- 32 הגנת תום הלב לאחר שנקבע כי המערער הסתמך בכתבתו שכללה את הביטוי "עברייני" בכותרת על
- 33 הודעת המשטרה מיום 17.11.11 לפיה יש מקום להעמיד את המשיב לדין. המערער טוען כי בית משפט
- 34 קמא שגה כאשר קרא את כותרת הכתבה במובחן מגוף הכתבה, זאת כאשר הכותרת משקפת את תוכן
- 35 הכתבה. עוד טען המערער כי על בית המשפט היה לבחון את משמעות הפרסום לא רק על סמך המילים

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

ע"א 17-03-49994 עיתונות זהב בע"מ ואח' נ' שקד

1 המדויקות בהן בחרו המערערים להשתמש, אלא גם אל מול נסיבות חיצוניות הסובבות את הפרסום
2 הרע, שכן בהיות המשיב דמות ציבורית הנמנה על אנשי המפתח במגזר הציבורי מתוקף היותו מנהל
3 קול ישראל לשעבר, יש משקל מיוחד ונכבד לחופש הביטוי ולזכות הציבור לדעת, וזאת במסגרת
4 פרשנות ההגנות שבחוק וביישומן.
5

6 23. בית המשפט שגה גם ביישום הדין וביישום ההלכה הפסוקה, ולא ניתן משקל ראוי ומפסיק
7 לחופש הביטוי ולחשיבות הציבורית שבפרסום, כאשר היה עליו לבכר את חופש הביטוי וחופש
8 העיתונות על פני הפגיעה לכאורה, המועטה והזניחה, של המשיב. המערערים הסתמכו על פסיקה
9 בהקשר זה וטענו כי על בית המשפט היה לקבוע כי עומדת למערערים הגנת אמת דיברתי בהתאם
10 לסעיף 14 לחוק לשון איסור לשון הרע ו/או לחילופין הגנת תום הלב בהתאם לסעיף 15 לחוק.
11

12 24. לחילופין, טענו המערערים כנגד פסיקת הפיצוי הגבוה והמוגזם ביחס לביטוי הפוגע לכאורה
13 במשיב, בעוד שלדעתם הפגיעה במשיב זעומה ובעלת משקל נמוך, עת המשיב, איש ציבור, הביא את
14 הדברים על עצמו ולכן אין לו אלא להלין על עצמו אשר בהתנהגותו פגע בשמו הטוב, ובהמשך הודעת
15 המשטרה לא היטיבה עמו ובסופו של יום טענותיו בגוף התביעה נדחו. עוד הוסיף בהקשר זה כי בית
16 המשפט שגה בכך ששקל לחומרה בקביעת הפיצוי את העובדה שהמערערים לא פרסמו עדכון בדבר אי
17 העמדתו של המשיב לדין, אולם המשיב לא עדכן ואף הסתיר את החלטת הפרקליטות בדבר הנסיבות
18 לאי העמדתו לדין. המערערים טוענים כי בית המשפט התעלם מעילת סגירת התיק נגד המשיב בשל
19 נסיבותיו כאמור זאת בנימוק של חוסר עניין לציבור, למרות שהוכח כי המשיב אכן ביצע את העבירות
20 שיוחסו לו דבר המטיל כתם על המשיב ופוגע בשמו הטוב. משכך, לא היה מקום לשקול לחומרה
21 בקביעת גובה הפיצוי באשר עילת הסגירה עצמה מהווה פגיעה במשיב.
22

23 לאור כל האמור, ביקשו המערערים להורות על ביטול חלקי של פסק הדין המטיל עליהם
24 אחריות לפרסום לשון הרע נגד המשיב תוך דחיית ההגנות כאמור.
25

עיקרי טיעון מטעם המשיב

26 25. המשיב טוען כי פסק הדין של בית משפט קמא ראוי, נכון ומנומק כאשר אף המערערים עצם
27 לא הצליחו להצביע על טעם ענייני המצדיק התערבות ערכאת הערעור בו ו/או באיזה מחלקיו, וממילא
28 דין הערעור להידחות אגב חיוב המערערים בהוצאות המשיב. המשיב טוען כי בית משפט קמא שגה
29 כאשר נמנע מקביעה שחלקים נרחבים מהכתבה גופא הנם בבחינת לשון הרע, הגם שקבע כי האמור
30 בהם אינו נכון, ושעה שמצא כי מתקיימות למערער הגנות דחוקות בחלקים אחרים בה, ואולם
31 בהתחשב בעובדה שבית המשפט מצא שהמערערים חטאו כלפיו בהוצאת לשון הרע וחויבו בפיצוי,
32 בחר המשיב שלא לערער על פסק הדין בעניינים אלה, וערעורו נסוב על קביעה אחת לפיה אין במילה
33 "עברייך" בה עשו המערערים שימוש בכוונת כדאי להבין שמדובר בעברייך שהורשע. המשיב טוען כי
34 הלכה פסוקה היא, שערכאת הערעור לא תתערב בממצאים של עובדה ומהימנות אותם קבעה הערכאה
35

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

ע"א 17-03-49994 עיתונות זהב בע"מ ואח' נ' שקד

הדיונית, אלא במקרים נדירים בלבד ובנסיבות מיוחדות, אשר לדעת המשיב אינן מתקיימות בענייננו
(ע"א 4583/08 בנימין נגר נ' יחזקאל ביניש, תק-על 10206 (1), 25.3.10).

26. המשיב טוען כי הרקע לערעור נעוץ בסכסוך מתמשך בינו ובין המערערים הקשור להוצאת דיבתו על ידם ופגיעה בשמו הטוב פעם אחר פעם. המערערים, שפעלו ככל הנראה בשליחות ותחת מסווה של גורמים אחרים ומשמשים כלי שרת בידיהם, נוהגים לתקוף את המשיב באופן עקבי ושיטתי, כמו גם עיתונאים וגופים אחרים, תוך פרסום דברי בלע וכזב ותוך התעלמות מופגנת מכללי אתיקה עיתונאית, וכל זאת במטרה להשמיץ אנשי מקצוע בעמדות מפתח במגזר הציבורי, ביניהם המשיב, זאת באובססיביות בלתי מוסברת תוך הכפשת שמם הטוב. המערערים מתיימרים לפרט בהודעת הערעור את אופיו של המערער, תפקידו וחשיבותו לחברה הדמוקרטית, תוך טענה כי מחובתו החוקית, המוסרית והחברתית היה לפרסם את הפרסום הפוגע. כמו כן משבח עצמו המערער מי שחושף שחיתויות ועוולות, אלא שהמערערים אינם בוחלים בשום אמצעי העומד לרשותם על מנת לגרום להכפשת שמם הטוב של אנשי מפתח במגזר הציבורי בכלל והמשיב בפרט תוך ניהול מלחמת חורמה נגדם, תוך ביצוע עוולות ועבירה לכאורה על הוראות הדין הרלבנטי. בהמשך טען כי בין הצדדים התנהלו ועדיין מתנהלים הליכים משפטיים נוספים, כאשר נקבע בתביעה הראשונה (ת"א 2713/07 (שלום ירושלים)), כי המערערים פרסמו מאמר נגד המשיב שהינו בבחינת לשון הרע; משכך תבע המשיב את המערערים בתביעה שנייה בבית משפט השלום שם חויבו המערערים לשלם פיצוי בסך 45,000 ₪ (ת"א 13-03-23838 (שלום ירושלים)) נשוא הערעור דנן. המערערים נמנעו מלהפנים את הלקח שבתביעה הראשונה והשנייה ופסקי הדין שניתנו נגדם במקרים אלה אשר קבעו שעליהם להקפיד על פרסום דברי אמת מדויקים כמו גם קבלת תגובת הצד הרלבנטי, ובנסיבות אלה הוגשה תביעה שלישית (ת"א 17-03-55825 (שלום ירושלים)). המשיב טוען כי ערב פרסום הכתבה הנדונה לא שימש הוא כלל כאיש ציבור, והעיתוי המכוון של הפרסום נעשה ערב הבחירות לאגודת העיתונאים, וזאת מבלי שהמערערים קיבלו את תגובתו לנאמר בכתבה, הכל כדי לפגוע בו ובניסיונו להיבחר כחבר בוועד אגודת העיתונאים ובמטרה להפכו למטרה לשנאה, בוז ולעג. המשיב ציין כי דרישתו מהמערערים לתקן את האמור בכתבה ופרסום התנצלות נחתה על ידם ולא נותרה לו ברירה, אלא להגיש תביעה כנגד המערערים. לדברי המשיב, אתר המערערת 1 הנו אתר חדשות ואקטואליה המוכר היטב בקרב משתמשי האינטרנט ומיכל מאגר מידע בתחום השונים ומצהיר כי קהל היעד הוא צרכני חדשות ואקטואליה, בעלי מקצועות חופשיים, אנשי עסקים, אנשי ציבור וממשל, שופטים, סטודנטים ועוד. האתר זוכה לעניין רב ונחשב לאחד מאתרי התוכן הגדולים והטובים ומתחרה באתרים אחרים מסוגו. לדבריו, דברי השקר שפורסמו נגדו לפיהם ניסה להטות מכרזים עת התמודד על תפקיד מנהל הרדיו ומנהל רשות השידור, ובהמשך נחשד בביצוע עבירות פליליות של פגיעה בפרטיות וכו', כל אלה מהווים פרסום והפצה של דברי לשון הרע והנם בבחינת דברי בלע ושקר, שנועדו אך לפגוע במשיב, במשרתו, במשלח ידו ובמקצועו וכדי לפגוע במוניטין הרב שצבר בעמל רב במשך שנים, פרסומים אשר גרמו לו לעוגמת נפש קשה. פגיעה זו קשה שבעתיים דווקא משום שמקצוע העיתונות, בו עוסק המשיב, מצריך בעיני הבריות יושר אישי ויושרה עיתונאית, אשר מיעצם הפרסום המגמתי והשקרי נפגעו, מה

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

ע"א 17-03-49994 עיתונות זהב בע"מ ואח' נ' שקד

- גם שכל פניות המשיב למערערים בדרישה לפרסם התנצלות והסרת הפרסום הפוגע מהאתר נדחו על
ידם בעזות מצח. לדעת המשיב, נימוקי הערעור הנם מחזור טענותיהם של המערערים אשר נדחו על
ידי בית משפט קמא מנימוקים שנרשמו בפסק הדין, ולא עלה בידי המערערים להעלות ולו נימוק חדש
אחד בלבד ו/או להצביע על טעות כשלהי בפסק הדין, ודי בכך כדי לדחות טענותיהם. די לקרוא את
פסק הדין המנומק כדי להגיע למסקנה שאין כל בסיס משפטי לערעור המערערים וכתב הערעור עצמו
אינו מעלה עילה לערעור. אף כי המערערים טוענים שהמשיב הודה בחקירותיו במשטרה שביצע עבירה
פלילית, טענה זו אינה נכונה כלל ועיקר ולמעשה בחקירותיו במשטרה אישר המשיב כי ביצע את
המעשים המיוחסים לו אך הדגיש כי אין בהם משום עבירה פלילית של פגיעה בצנעת הפרט, בין היתר
משום שדו"ח פל"ת שהועבר על ידו לתקשורת פורסם כבר בעבר במספר הזדמנויות קודמות, ולראיה
שכך הם פני הדברים, הוא לא הועמד לדין בסופו של יום. המשיב טוען עוד, כי טענת המערערים לפיה
אין במילה "עברייני" בה עשו שימוש כדי להבין שמדובר בעברייני מורשע הועלתה בפני בית משפט קמא
תוך צירוף אסמכתאות אך זו נדחתה על ידי בית המשפט בנימוקים שהובאו בפסק הדין, ודי באלה
כדי לקעקע עד היסוד את טענת המערערים בדבר פירוש המילה "עברייני" וכל טענות המערערים
הנובעים מכך.
27. ביחס למונח "עברייני" המופיעה בכותרת הכתבה טוען המשיב כי בית המשפט קבע שלא תחול
הגנת "אמת דיברתי" בבחינת תום הלב וכי יש לכותרת משקל גדול יותר שהרי היא נכתבת בגופן גדול
יותר, כשהיא מודגשת ובולטת והשפעתה על הקורא גדולה יותר מטבע הדברים, וזאת כדי להותיר
רושם בלב הקורא מה ישליך על דעתו בנוגע לנפגע מושא הפרסום. לפיכך נבחנה הכותרת במובדל מגוף
הכתבה. לאור האמור קבע בית המשפט כי הכותרת מהווה לשון הרע והובאה בחוסר תום לב. בסופו
של יום נקבע כי אין חולק שבמבחן "האדם הסביר" יש למושג "עברייני" קונוטציה מובהקת של מעשים
פליליים והתנהגות עבריינית שבצדם הרשעה.
28. ביחס לפסיקה שהציגו המערערים, טען המשיב כי אין באסמכתאות שהציגו במסגרת עיקרי
הטיעון מטעמים כדי להועיל להם, באשר בפסק דינו של בית המשפט קמא אין לגזור מהם גזרה שווה
לענייננו בתביעה בעילה של לשון הרע, והציג פסיקה נגדית כדי ללמד שהמושג "עברייני" בתחום בו
עסקינן מהווה לשון הרע (ראו: ת"א (טבריה) 39948-07-13 אברהם שביט שטריט נ' חיים חליה, תק-
של 2015(4), 61686, מיום 16.11.15; ת"ק (אשדוד) 9474-12-13 יגאל אמויאל נ' רות לוי, תק-של
2014(3), 59342, 27.8.14; ת"א (צפת) 41040-10-14 ליאור אלחדד נ' אתי אסולין, תק-של 2016(3),
44926, 16.8.16; ת"ק (ירושלים) 4381/06 אוהד שם טוב נ' הגר הגר צימרמן, תק-של 2007(2), 9711,
6.5.07; תא"מ (תל אביב) 46620-12-14 עו"ד אלי יגאל אדר נ' גלית פרדיס, תק-של 2016(1), 102625,
21.2.16; ת"א (ירושלים) 7374/02 יוסף כהן נ' אהוד אולמרט, תק-של 2004(3), 3808, 16.8.04).
29. לעניין גובה הפיצוי טען המשיב כי בשולי הערעור העלו המערערים טענה לגבי גובה הפיצוי
בגין לשון הרע, אלא שאין מקום להתערב בעניין זה הן לאור נימוקי פסק הדין, הן לאור הפסיקה

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

ע"א 17-03-49994 עיתונות זהב בע"מ ואח' נ' שקד

1 הנוהגת והן בהתחשב בחומרת מעשים של המערערים והנזק הרב שהסבו למשיב בפרסום הפוגע,
2 והימנעותם מלתקן את הפרסום במהלך התפתחות העניינים. מטרת הפיצוי בתחום לשון הרע הנה
3 "לחנך את הקהל ולהחזיר לתודעתו כי שמו הטוב של אדם אינו הפקר. בפסיקת פיצויים יש משום
4 מגמה עונשית ומגמה מחנכת ומרתיעה גם יחד" (ע"א 259/89 הוצאת מודיעין בע"מ נ' ספירו, פ"ד
5 מו(3) 48, 57). כמו כן הפנה המשיב לרע"א 4740/00 לימור אמר נ' אורנה יוסף ואח', תק-על 2001(3),
6 14.8.01, 489, שם נקבעו השיקולים לקביעת גובה הפיצויים בפרסום בעיתון שיש בו הוצאת לשון הרע,
7 כאשר הפיצוי התרופתי נועד לעודד את רוחו של הנזק, לתקן את שמו הטוב ולמרק את זכותו לשם
8 הטוב שנפגע בגין לשון הרע, ולשם השגת מטרות אלה אין להסתפק בפיצוי סמלי.
9

10 30. לאור כל זאת סבור המשיב כי יש לדחות את טענות המערערים ואין כל הצדקה להתערבות
11 ערכאת הערעור בפסק דינו של בית משפט קמא, מה גם שהמערערים בעיקרי הטיועון מטעמם כאמור
12 לא הצביעו על טעם אמיתי המצדיק התערבות שכזו, ואגב זאת ביקש המשיב לחייב את המערערים
13 בהוצאות ההליך ושכ"ט עורך דין.
14

דיון והכרעה

15 31. לאחר שבחנתי את פסק דינו של בית משפט השלום ואת טענות הצדדים, כפי שעלו בעיקרי
16 הטיועון ובדיון שהתקיים, הגעתי למסקנה שאין מקום להתערב בפסק דינו של בית המשפט.
17
18

19 32. ראשית, יש לדון בשאלה האם היה מקום להפריד בין הכותרת לבין תוכן הכתבה עצמה, שהרי
20 בית המשפט הגיע למסקנה שתוכנה של הידיעה אינו מהווה משום לשון הרע, מהנימוקים שפורטו
21 בפסק הדין והובאו לעיל. ביחס לכותרת קבע בית המשפט כי אכן מדובר בלשון הרע, שעה שהמערערים
22 השתמשו במילה "עברייני". בית המשפט ראה לנכון כאמור להפריד בין הכותרת לבין הכתבה עצמה.
23 סבורני, כי בעניין זה יש לקבל את טעמיו של בית המשפט. יש להדגיש, כי הקורא הסביר מתייחס
24 בתחילה לאמור בכותרת בכתבה, בין אם מדובר בעיתון ובין אם מדובר באתר אינטרנט. במקרים
25 רבים נותן הקורא הסביר את מירב המשקל לכותרת הכתבה. במקרים רבים הקורא הסביר מסתפק
26 באמור בכותרת, מסיק מהאמור בה מסקנות ביחס לאדם ששמו נזכר בכותרת ואינו קורא את הכתבה
27 גופה. עוד יש להדגיש, כי במקרים רבים, וכך גם בענייננו, הכותרת כתובה באותיות גדולות והיא זו
28 המושכת את העין, לעומת תוכן הכתבה שבדרך כלל נכתב באותיות קטנות יותר בהרבה, כך שהקורא
29 הסביר העובר על עיתון או על כתבות באתר אינטרנט יקרא את הכותרת, ואם אינו קורא או מתעמק
30 בכתבה, הוא לא ישים לב לפרטים המובאים בכתבה עצמה.
31

32 33. אין בדבריי אלה כדי להביע עמדה אם המערערים התכוונו להגיע לתוצאה שהאדם הסביר
33 יסבור כי מדובר בעברייני, אולם לטעמי היה עליהם לנקוט משנה זהירות כאשר השתמשו במונח
34 "עברייני". האדם הסביר, שעה שהוא נתקל במילה "עברייני", בפרט כאשר זו מופיעה בעיתון או באתר
35 אינטרנט שתפקידו להביא מידע אמין לציבור, יסבור כי מדובר במי שהורשע בדיון. לטעמי, הקורא

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

ע"א 17-03-49994 עיתונות זהב בע"מ ואח' נ' שקד

- 1 הסביר, הקורא את הכותרת בלבד ואינו קורא את הכתבה, לא יכול לערוך את האבחנה הדקה
2 שמבקשים המערערים מבית המשפט לקבל, בין עברייני שהורשע בדיון לבין אדם שנחקר במשטרה,
3 לשיטתם הודה בביצוע העבירה וקיימת המלצה של משטרת ישראל להעמידו לדין. סבורני, כי במצב
4 דברים זה, וכדי להימנע מלהטעות את הציבור וליצור רושם שמדובר בעברייני מורשע, היה על
5 המערערים לנקוט במשנה זהירות ולערוך או לכתוב כותרת שונה, ממנה עולה כי אין מדובר במי
6 שהורשע בדיון. היה עליהם לכתוב שמדובר במי שנחשד בעבירה כזו או אחרת, או כי מדובר באדם
7 שהמשטרה המליצה להעמידו לדין.
8
- 9 34. אינני מקבל את אותה "קפיצת מדרגה" שמבקשים המערערים לעשות לגבי המשיב, שעה
10 שהם טוענים כי ניתן לכנותו עברייני בכותרת, אחרי שלטענתם הודה בעבירה וקיימת המלצת משטרת
11 ישראל להעמידו לדין. יש להניח ולצפות מהמערערים כי הם מודעים היטב להבדל בין אדם שלגביו
12 קיימת המלצה להעמידו לדין על ידי משטרת ישראל לבין מי שהורשע בדיון כאשר היה ידוע שהמלצת
13 משטרת ישראל אמורה עדיין לעבור בחינה של הפרקליטות וייתכנו גם שלבים נוספים, כמו שימוע
14 ובדיקה נוספת של הראיות. לפיכך, אין לקבל את טענת המערערים במיוחד שאלה אמורים לייצג
15 עיתונות אחראית ודייקנית, כי ניתן כבר היה לכנות את המשיב כ"עברייני". עובדה היא כי לאחר
16 שהדברים נבחנו על ידי הפרקליטות, המשיב לא הועמד לדין משיקולים שונים.
17
- 18 35. יש לקבוע כי שעה שמדובר באתר חדשות המתפרסם באינטרנט, היינו אתר הנגיש לכל, על
19 עורכי הכתבות שבאתר לנקוט משנה זהירות שמא יוצאו לשון הרע ויטעו את הציבור לחשוב או לסבור
20 דברים שאינם אמת. לטעמי, ככל שמדובר באתר חדשותי שהוא נגיש יותר לציבור, כי אז קמה חובת
21 זהירות כבדה יותר על עורכי האתר לבחון את תוכן הפרסום ולשקול מספר פעמים את המילים אותן
22 הם בוחרים וזאת מחשש להוצאת לשון הרע כנגד אדם, וברור במקרה זה כי הפרסום הביא לביזוי
23 של המשיב, לפגיעה בשמו הטוב ובסופו של יום אף הושגה מטרת הפרסום כפי שהצהירו המערערים
24 עצמם, היינו העובדה שהמשיב לא נבחר למשרה עליה התמודד.
25
- 26 36. המשיב טען לפניי כי הוא חולק גם על קביעות אחרות בפסק הדין, כגון: שהכתבה עצמה אינה
27 מהווה לשון הרע או על גובה הפיצוי שהנו נמוך לטעמו, אך יחד עם זאת המשיב בחר שלא לערער על
28 עניינים אלה.
29
- 30 37. עוד טען לפניי המשיב, כי קיים "נזק מתגלגל" שכן כל אדם שמעלה את שמו של המשיב
31 במרשתת באמצעות אחד ממנועי החיפוש יקבל מייד קישורים לכתבה נשוא המחלוקת שלפניי, ובכך
32 נגרמות לא אחת פגיעות נוספות בשמו הטוב של המשיב שעה שעולה הכותרת כי מדובר ב"עברייני".
33
- 34 38. לפיכך, לאור הנמקות שניתנו בפסק הדין הרחב והמנומק של בית משפט השלום ולאור דבריי
35 לעיל, הערעור נדחה.

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

ע"א 17-03-49994 עיתונות זהב בע"מ ואח' נ' שקד

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10

39. בנסיבות העניין, אני מחייב את המערערים לשלם למשיב את הוצאות הערעור בסך של 20,000 ₪.

המזכירות תמציא העתק פסק הדין לצדדים.

ניתן היום, י"ב בתשרי תשע"ח, 2 באוקטובר 2017, בהעדר הצדדים.

כרמי מוסק, שופט

11
12
13